

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 8P/247/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6315208579
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2017:6315208579.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudkyňou JUDr. Elenou Lámerovou, v právnej veci navrhovateľky C. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako otec, v čase maloletosti zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Brezno, dcéry P. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. nad W. XXX a E. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., M. XX/XX, v konaní začatom na návrh otca navrhovateľky o zvýšenie výživného, takto

r o z h o d o l :

- I. M e n í sa rozsudok Okresného súdu Brezno č.k. 2P/128/2013-88 zo dňa 11.12.2013 vo výroku II. 2. o výživnom na navrhovateľku tak, že s účinnosťou od 16.11.2015 do 10.06.2016 sa výživné na ňu zvyšuje zo sumy 57,- Eur na sumu 80,- Eur mesačne, ktoré je matka povinná platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci.
- II. Za obdobie od 16.11.2015 do 10.06.2016 vznikol matke dlh na zročnom výživnom na navrhovateľku vo výške 136,39 Eur; tento dlh je matka p o v i n n á zaplatiť k rukám navrhovateľky do 2 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.
- III. Vo zvyšku sa návrh na zvýšenie výživného od 01.09.2015 z a m i e t a.
- IV. Konanie o zvýšenie výživného na navrhovateľku na obdobie od 10.06.2016 sa z a s t a v u j e.
- V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Na návrh otca navrhovateľky doručený tunajšiemu súdu v čase jej maloletosti 16.11.2015 sa začalo konanie o zvýšenie výživného na navrhovateľku. Otec navrhovateľky sa svojim návrhom domáhal zvýšenia výživného z 57,- Eur na 80,- Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2015, zmeškané výživné žiadal vyplatiť do 10 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoj návrh odôvodnil tým, že navrhovateľka - jeho dcéra pochádza z manželstva, ktoré bolo rozvedené, na čas po rozvode navrhovateľka jemu bola zverená do osobnej starostlivosti a jej matka bola zviazaná prispievať na ňu výživným 57,- Eur mesačne. Odvtedy sa podstatne zmenili pomery na strane navrhovateľky, podstatne sa zvýšili výdavky na ňu. Na čas po rozvode brat navrhovateľky - maloletý X. bol zverený do osobnej starostlivosti matky, on ako jeho otec bol zviazaný prispievať na neho výživným. V novembri 2015 sa na Okresnom súde Galanta uskutočnilo pojednávanie vo veci zvýšenia výživného na tohto syna vzhľadom k tomu, že začal študovať na strednej škole.

2. Dňa 11.01.2016 kolízny opatrovník doručil k návrhu otca písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že má za to, že od poslednej úpravy výživného pre navrhovateľku došlo k podstatnej zmene okolnosti, ktorá

odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výške výživného, tak aby táto výška zodpovedala jej potrebám, ako aj schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom obidvoch rodičov.

3. Dňa 11.01.2016 matka navrhovateľky doručila k návrhu písomné vyjadrenie, v ktorom navrhla návrh otca na zvýšenie výživného zamietnuť. Nesúhlasí s návrhom otca na zvýšenie výživného, pretože toto zvýšenie jej nedovoľujú jej osobné a majetkové pomery. Od januára 2013 žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi spolu s maloletým synom X.. Po rozvoze manželstva dcéra C. - navrhovateľka bola zverená do osobnej starostlivosti otca. Okresný súd v Galante v roku 2015 upravil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému X. na sumu 57,- Eur mesačne, pričom otec na maloletého dovtedy platil výživné len v minimálnej výške. Súčasný stav je taký, že obaja rodičia majú k obojom deťom rovnako určenú výšku výživného, to je každý z nich platí na každé dieťa po 57,- Eur mesačne. Maloletý X. je žiakom 1.ročníka Strednej odbornej školy techniky v Galante - do školy denne cestuje autobusom, mesačne precestuje cca 30,- Eur. Stravuje sa v školskej jedálni, kde mu mesačne platí cca 28,- Eur a dáva mu vreckové cca 30,- Eur, za mobil mu mesačne platí 10,- Eur a tiež mu mesačne aktualizuje šatník v hodnote cca 35,- Eur. Podľa nej otec maloletej by si pri troche vôle mohol nájsť finančne výhodnejšie zamestnanie. Vzhľadom na jeho životný postoj s istotou uvádza, že on nemá záujem získať výhodnejšie zamestnanie a lepšie sa postarať o svoje deti.

4. Na základe zistených skutočností Okresný súd Brezno rozsudkom č. k. 8P/247/2015-70 zo dňa 26.04.2016 zmenil rozsudok Okresného súdu Brezno č. k. 2P/128/2013-88 zo dňa 11.12.2013 vo výroku II. 2. o výživnom na navrhovateľku tak, že s účinnosťou od 16.11.2015 výživné na ňu zvýšil zo sumy 57,- Eur na sumu 80,- Eur mesačne a matku zaviazal prispievať na výživu navrhovateľky, ktorá bola v tom čase ešte maloletá, k rukám jej otca. Za obdobie od 16.11.2015 do 07.04.2016 súd vyčísliť matke dlh na zročnom výživnom vo výške 102,73 Eur a zaviazal ju tento dlh zaplatiť k rukám otca navrhovateľky do 10.06.2016. Vo zvyšku súd návrh otca zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

5. Dňa 17.05.2016 matka navrhovateľky doručila odvolanie proti prvoinštančnému rozhodnutiu. V odvolaní okrem iného uvádza, že navrhovateľka bude od septembra 2016 v poslednom maturitnom ročníku a je predpoklad, že sa skladajú na stužkovú vo výške 300,- Eur, teda mesačne počas 3 rokov po 10,- Eur. Matka má záujem na tom, aby sa navrhovateľka stužkovej slávnosti zúčastnila. Matka je s navrhovateľkou dohodnutá, že na vlastné náklady jej zaobstará šaty, topánky a doplnky, čo nie je v dnešnej dobe malá položka. Matka predpokladá výšku nákladov na ošatenie k stužkovej slávnosti cca 300,- až 400,- Eur. Preto otec navrhovateľky by mohol znášať náklady spojené so skladaním sa na stužkovú slávnosť vo výške 300,- Eur sám. Na prax v nemocnici v Trnave oblečenie sčasti zabezpečil otec navrhovateľky a sčasti jej matka. Matka jej kúpila zdravotnú obuv 11.03.2016 vo výške 19,95 Eur. Tiež kúpila pracovné nohavice biele, zdokladovať to však nemá čím. Tvrdenie, že všetko oblečenie na prax nakúpil otec navrhovateľky je zavádzajúce a nie úplne presné. Matka navrhovateľke platila výživné 57,- Eur mesačne a poistku 3,22 Eur mesačne. Pred dovŕšením 18 roku veku dňa 22.11.2015 matka uzatvorila životnú poistku pre navrhovateľku, na ktorú jej mesačne platí 20,34 Eur. Prevádzkovanie živnosti matkou navrhovateľky je náročné. Matka navrhovateľky spolu so synom Matúšom býva u svojich rodičov, ktorým na bývanie a domácnosť mesačne prispieva cca 150,- Eur. Syn X. od 01.09.2015 študuje na strednej škole.

6. K odvolaniu matky navrhovateľky sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý navrhol prvoinštančný rozsudok potvrdiť.

7. Otec navrhovateľky sa k odvolaniu jej matky vyjadril dňa 06.06.2016. Vo vyjadrení uviedol, že návrh na zvýšenie výživného na navrhovateľku mal podať hneď ako začala študovať na strednej škole v Banskej Bystrici, neurobil tak, pretože vtedy všetky výdaje na domácnosť a výživné pokryl jeho príjem. V súčasnosti mu práve ten rozdiel na výživnom 30,- až 40,- Eur chýba, preto spolu s navrhovateľkou živia a nemôžu si nič dovoliť, žiadny výlet, dovolenku, kultúrne vyžitie. Životná situácia matky navrhovateľky nie je taká ako ju opisuje. Je spoluvlastníčkou rodinného domu v Šintave. Trvá na zvýšení výživného z 57,- Eur na 80,- Eur mesačne.

8. Navrhovateľka sa na výzvu Krajského súdu dňa 19.09.2016 vyjadrila k odvolaniu tak, že s návrhom otca na zvýšenie výživného, ako aj s rozhodnutím prvoinštančného súdu nesúhlasí a plne sa prikláňa k odvolaniu svojej matky.

9. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 16CoP/42/2016-98 zo dňa 25.10.2016 rozsudok prvoinštančného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odvolačný súd v bode 15. uznesenia uznal, že navrhovateľka bola v čase rozhodovania staršia približne o 3 roky, v dôsledku čoho podstatne vzrástli výdavky na jej výchovu, výživu, všestranný rozvoj, ako aj starostlivosť o zdravie. Prvoinštančnému súdu však vytkol, že nedostatočne zistil skutkový stav, ak neprihliadol na výdavky, ktoré v súvislosti so starostlivosťou o navrhovateľku poskytuje jej matka, a to mimo určeného výživného. Prvoinštančný súd nevzal do úvahy zabezpečenie šiat, topánok, prípadne doplnkov a ostatných nákladov na stužkovú zo strany matky navrhovateľky, tiež v súvislosti s praxou v nemocnici v Trnave.

Odvolačný súd v uvedenom uznesení v bode 15. skonštatoval tiež to, že otec navrhovateľky sám súhlasil s tým, aby vyživovacia povinnosť voči maloletému X., ktorý taktiež pochádza z rozvedeného manželstva rodičov, prispieval na neho výživným vo výške 57,- Eur mesačne.

Podľa odvolacieho súdu prvoinštančný súd je povinný zistiť skutočný stav veci a za tým účelom je povinný vykonať aj iné dôkazy ako navrhli účastníci ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Úlohou prvoinštančného súdu bude opätovne ustáliť výšku vyživovacej povinnosti matky voči navrhovateľke, "pretože aj odvolací súd sa stotožňuje s právnym záverom okresného súdu, podľa ktorého návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti matky voči dcére je dôvodný." Pri zvýšení výživného je však nevyhnutné prihliadať nielen na vek a odôvodnené potreby oprávneného, teda navrhovateľky, ale i na schopnosti, možnosti, majetkové a zárobné pomery oboch rodičov a zároveň to, či sa rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti podieľa i inou formou na plnení si vyživovacej povinnosti. Za tým účelom bude vhodné vypočítať i navrhovateľku, ktorá navyše je od 10.06.2016 účastníčkou tohto konania a ktorá môže dostatočným spôsobom objasniť ako sa ktorý z rodičov podieľa na jej výžive a starostlivosti. Je nevyhnutné, aby vyživovacia povinnosť matky voči navrhovateľke pokiaľ bude zvýšená bola ustálená zvlášť do dňa kedy navrhovateľka nadobudla plnoletosť a len v prípade ak sa navrhovateľka k návrhu otca pripojí a bude trvať na zvýšení výživného aj po tomto dni určí sa vyživovacia povinnosť matke samostatne k rukám dcéry. Súčasne okresný súd rozhodne i o zročnom výživnom, ktoré ustáli jednak do plnoletosti navrhovateľky a v prípade ak dôjde k zvýšeniu vyživovacej povinnosti i na čas po nadobudnutí plnoletosti rozhodne o zročnom výživnom zvlášť aj za uvedené obdobie.

10. Po zrušení prvoinštančného rozsudku Okresný súd Brezno vyzval navrhovateľku aj jej otca, aby v lehote 10 dní oznámili, či trvajú na návrhu na zvýšenie výživného.

Otec navrhovateľky dňa 29.12.2016 súdu oznámil, že na svojom návrhu trvá, žiada okresný súd aby rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti len do nadobudnutia plnoletosti navrhovateľkou.

Navrhovateľka na výzvu nereagovala.

11. Okresný súd vytýčil termín pojednávania na deň 02.02.2017 a účastníkov vyzval, aby na tomto pojednávaní v zmysle uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici odôvodnili a preukázali svoje doterajšie tvrdenia.

12. Na pojednávaní dňa 02.02.2017 navrhovateľka súdu uviedla, že odkedy dovŕšila plnoletosť, to je od 10.06.2016 netrvá na návrhu na zvýšenie výživného, tento návrh berie späť a konanie navrhuje zastaviť. Otec navrhovateľky na tomto pojednávaní uviedol, že akceptuje rozhodnutie dcéry netrváť na návrhu po dovŕšení plnoletosti. Vyjadril pochopenie, nakoľko navrhovateľka chce ísť študovať na vysokú školu do Nítry a bývať bude pri matke.

13. Navrhovateľka súdu uviedla, že v čase rozvodu manželstva svojich rodičov, to je v decembri 2013 už od septembra 2013 študovala na Strednej zdravotníckej škole v Banskej Bystrici. Do školy cestovala tak ako v súčasnosti, stravovala sa v školskej jedálni tak ako v súčasnosti. V podstate od prvého ročníka boli na jej štúdium na škole rovnaké výdavky v každom ročníku. Teraz je vo štvrtom maturitnom ročníku, v ktorom sa zvýšili výdavky súvisiace so stužkovou - na stužkovú sa mali poskladať po 300,- Eur. 24.02.2016 jej otec z tejto sumy zaplatil 100,- Eur a potom 200,- Eur, nevie kedy to bolo. Praxe sa zúčastnila v Trnave, na ňu potrebovala tričká za 15,- Eur, to zaplatil jej otec, tiež topánky na prax v hodnote 15,- Eur zaplatil jej otec. Nohavice na prax jej kúpila matka za cca 20,- Eur. Priznala, že otec jej dáva peniaze, z ktorých si hradí cestovné a niekedy aj stravu. Cestovné ju mesačne vyjde cca 30,- Eur, záleží od toho či ide vlakom alebo autobusom, ak ide autobusom obe cesty do školy a späť ju vyjdú 2,60 Eur, keď ide vlakom má to zadarmo. V prvom ročníku mala vyššie výdavky na cestovné, lebo vtedy vlaky neboli zadarmo. Zadarmo využíva vlaky od tretieho ročníka. V školskej jedálni za stravu platí od prvého

ročníka rovnako cca 24,- Eur mesačne. Myslí si, že otec na ňu nemá vyššie výdavky ako matka na brata X., preto súhlasí s tým, aby naďalej matka bola povinná prispievať na jej výživu 57,- Eur mesačne. Dodala, že na jej stužkovej bola prítomná iba matka, otca nevolala. Na stužkovej mala šaty, ktoré jej ušila matka. Látku na šaty si kúpila ona za 80,- Eur a matka jej ich ušila bezplatne. Najprv uviedla, že 80,- Eur na látku mala z toho, že od prvého ročníka chodí brigádovať, mesačne si zarobí 30,- až 40,- Eur. Z takýchto peňazí bola látka na šaty na stužkovú. Neskôr pripustila, že na túto látku jej sumou 50,- Eur prispela matka. Topánky na stužkovú ako aj doplnky si kúpila z vlastných peňazí. Uviedla, že náklady na stužkovú, ktoré popísala jej matka v odvolaní nie sú pravdivé. Nie je pravdou, že by jej matka mala výdavky s jej šatami vo výške 400,- Eur, ani to nie je pravda, že by jej kúpila obuv na prax. Topánky na prax za 15,- Eur si kúpila ona sama z peňazí od otca. Pripustila, že matka jej kúpila nohavice na prax. Prax v Trnave jej vybavila škola, s vybavením tejto praxe jej matka nemala nič spoločné. Prax začala v pondelok 30.05. Počas praxe bývala pri matke vo Vinohradoch a za ten čas od nej dostala kompletnú starostlivosť - bývanie, stravovanie. Z Vinohradov do Trnavy navrhovateľka cestovala cez Sereď, do Sereďe použila autobus, jedna cesta ju vyšla 30,- resp. 40,- centov, toto cestovné hradila matka navrhovateľky.

Navrhovateľka potvrdila, že vo Vinohradoch jej matka žije s rodičmi a bratom X.. Na otázku súdu či brat X. si na seba zarába, navrhovateľka uviedla, že tento brat si na seba nezarába.

14. Otec navrhovateľky na pojednávaní uviedol, že navrhovateľka mala stužkovú 21.10.2016. On jej doplatil 200,- Eur do plnej sumy, ktorú bolo potrebné zaplatiť na stužkovú. Predposledný deň pred stužkovou mu bolo oznámené, že on na stužkovú nepôjde, čo sa ho veľmi dotklo. Tesne pred stužkovou dal navrhovateľke 50,- Eur a bolo mu jedno na čo ich použije, nakoľko vedel, že potrebuje peniaze na oznámenia zo stužkovej aj na nahrávky zo stužkovej. Iba tesne pred týmto pojednávaním sa dozvedel, že navrhovateľka si šaty na stužkovú hradila sama čo ho nahnevalo, lebo si myslel, že na výdavkoch súvisiacich so stužkovou sa podieľajú spoločne s matkou navrhovateľky. Matka navrhovateľky mu výživné na navrhovateľku riadne neposiela, vždy čaká, že on pošle výživné na X., ako ho dostane tak mu ho vracia späť ako výživné na navrhovateľku. Aj keď je navrhovateľka už dospelá jej matka posielala výživné k jeho rukám a on toto výživné preberá. Poplatok za vodičské oprávnenie pre navrhovateľku zaplatila jej matka z poisťky navrhovateľky. Matka navrhovateľke túto poisťku už zrušila, on naďalej synovi X. poisťku platí. V súčasnosti bol X. zaplatiť 286,- Eur ako poplatok na vodičský kurz, ktorý má možnosť absolvovať cez školu, nakoľko mu matka tento kurz nechcela zaplatiť. Podľa neho od 16.11.2015 do 10.06.2016 matka na výživu navrhovateľky mesačne prispieva po 57,- Eur a navyše jej kúpila biele nohavice na prax v hodnote cca 20,- Eur.

15. Matka navrhovateľky súdu predložila doklad o tom, že dňa 24.06.2016 navrhovateľke kúpila oranžové nohavice za 31,13 Eur. Tiež predložila fotokópie bločkov o nákupe textilu 17.06.2016 za 51,- Eur a 26.08.2016 za 21,84 Eur + 7,13 Eur. Súdu nijakým spôsobom nepreukázala, že predkladané doklady o nákupe týkajú sa šiat pre navrhovateľku. Prax navrhovateľky v Trnave bola vybavovať osobne, čo ju stálo cestu a tiež zmeškaný čas v práci. Mala s tým náklady, ušlý čas na jeden deň ju vyjde cca 20,- Eur. Vyčísľuje si to od oka, nakoľko nevie koľko zákazníkov za ňou príde keď nie je v prevádzke. Do Trnavy cestovala vybavovať prax autom. Ide o priateľove auto, ktoré jej ho dal k dispozícii na každý deň, ona platí benzín. S týmto autom cestuje aj do práce. S priateľom nežije v spoločnej domácnosti, priateľ jej inak nepomáha, inak ju nepodporuje. Za rok 2016 predpokladá, že bude mať zhruba rovnaké priznanie k dani z príjmu ako za rok 2015. Podľa nej otec nemusel teraz synovi X. platiť poplatok na vodičský kurz. Od roku 2005 mala s otcom navrhovateľky rozdelené hospodárenie, ona sama platila poisťku navrhovateľke a preto aj sama vybrala sumu 830,- Eur - z toho na vodičské oprávnenie cez 350,- Eur. Zvyšných cca 400,- Eur je u nej, navrhovateľka ich bude mať do školy. Aj keď je navrhovateľka dospelá tieto peniaze jej nedala. Tvrdila, že navrhovateľke dala pred stužkovou 50,- Eur na šaty a ďalších 50,- Eur na stužkovú. Navrhovateľke šaty na stužkovú šila sama, keby ich bola šila niekomu inému tak by si za ušitie vypýtala 180,- Eur.

Na prax navrhovateľka nastúpila v pondelok 30.05., k nej prišla už v piatok 27.05. Počas praxe jej poskytla strechu nad hlavou, dala jej k dispozícii aj jej nabitú kartu na cestovanie.

Zdôraznila, že dlžnú sumu, ktorú súd vyčísľil v pôvodnom rozsudku cez 102,- Eur nie je ochotná zaplatiť, nakoľko mesačne platila k rukám otca navrhovateľky 57,- Eur a poisťku navrhovateľke 20,34 Eur. Je tam podľa nej iba pár eurový rozdiel. XX.XX.XXXX uzatvorila zmluvu, v ktorej je navrhovateľka poistenou so začiatkom poistenia 23.11.2015, s koncom poistenia 23.11.2045, so základným poistením dožitia - poistná suma 3.000,- Eur, akákoľvek smrť - poistná suma 3.000,- Eur, pripoistenie trvalých následkov úrazu 10.000,- Eur, čas nevyhnutného liečenia 3.000,- Eur, denné odškodné za pobyt v nemocnici 10,-

Eur, poistenie vážnych chorôb 10.000,- Eur, oslobodenie od platenia poistného v prípade plnej invalidity 21,63 Eur, právo na plnenie v prípade smrti je dojednané v prospech matky navrhovateľky s podielom na plnení 100%.

16. Kolízny opatrovník súdu uviedol, že za čas maloletosti navrhovateľky trvá na svojich písomných vyjadreniach, zvýšenie výživného na navrhovateľku v tom čase bolo v jej prospech.

17. V priebehu konania došlo k zmene procesných predpisov od 01.07.2016 namiesto Občianskeho súdneho poriadku platí zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (CMP) a zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (CSP). Podľa § 395 ods. 1 CMP ak nie je ustanovené inak platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

18. Podľa § 395 ods. 2 CMP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

19. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení, alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu ak sa zmenia pomery.

20. Podľa § 26 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

21. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

22. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

23. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

24. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

25. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

26. Podľa § 76 ods. 1 zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných, opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

27. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

28. Podľa § 78 ods. 3 zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

29. Podľa čl. 5 základných zásad Zákona o rodine záujem maloletého dieťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťa sa zohľadňuje najmä :

a) úroveň starostlivosti o dieťa,

- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa, alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenia vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

30. Súd na pokyn odvolacieho súdu doplnil dokazovanie vykonané do 26.04.2016 a zistil tento skutkový stav :

31. Navrhovateľka pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 2P/128/2013-88 zo dňa 11.12.2013, právoplatným 27.12.2013 rozvedené, na čas po rozvode súd schválil dohodu rodičov, na základe ktorej navrhovateľka bola zverená do osobnej starostlivosti otca a jej brat - maloletý X., nar. XX.XX.XXXX bol zverený do osobnej starostlivosti matky. Matka sa zaviazala prispievať na výživu navrhovateľky 57,- Eur mesačne a otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého X. 27,13 Eur mesačne. Zároveň bol upravený aj styk rodičov s tým dieťaťom, ktoré bolo zverené do starostlivosti druhého rodiča.

V tom čase mala navrhovateľka 15 rokov, začala študovať na strednej škole, a maloletý X. 13 rokov. Otec detí bol nezamestnaný, na dohodu pracoval pre Detektívnu informačnú službu s.r.o. Žilina, matka detí podnikala - prevádzkovala dve krajčírstva v Sereďi a v Podbrezovej, v kalendárnom roku predchádzajúcejmu rozhodnutiu, to je od r. 2011 dosiahla príjmy od zamestnávateľov 520,- Eur, príjmy zo živnosti 4.102,30 Eur, výdavky 1.963,34 Eur, čiastkový základ dane 2.138,96 Eur, základ dane 2.658,96 Eur.

32. Navrhovateľka v priebehu konania dovŕšila 18 rokov. Je zdravá. Cca 3 roky nosí dioptrické okuliare. Navštevuje 4.ročník Strednej zdravotníckej školy v Banskej Bystrici. Podľa tvrdenia navrhovateľky výdavky so školou od prvého ročníka boli v podstate v každom z nich rovnaké, až na štvrtý ročník, kedy sa zvýšili v súvislosti so stužkovou. Do školy denne dochádza, minimálne precestuje 30,- Eur mesačne. Stravuje sa v školskej jedálni, kde mesačne platí cca 24,- Eur. Na začiatku školského roka platila na združenie rodičov 20,- Eur, za školské pomôcky a potreby dala cca 20,- až 30,- Eur. V rámci školy si urobila masérsky kurz, kde bolo potrebné zaplatiť poplatok 50,- Eur. Otec navrhovateľky sporil na jej stužkovú, do konca novembra 2016 bolo potrebné, aby na stužkovú uhradil 300,- Eur, prvých 100,- Eur jej uhradil 24.02.2016 a do stužkovej, zvyšných 200,- Eur. Navrhovateľke na stužkovej, ktorá sa konala 21.10.2016, bola prítomná iba jej matka, pár dní pred stužkovou navrhovateľka účasť otca zrušila. Navrhovateľka v čase od 30.05.2016 absolvovala mesačnú prax v Nemocnici v Trnave. Počas praxe bývala u matky vo Vinohradoch nad Váhom, prišla k nej už 27.05.2016. Počas praxe matka zabezpečila kompletnú starostlivosť o navrhovateľku - z tohto spadá na čas maloletosti navrhovateľky obdobie od 27.05.2016 do 10.06.2016.

Navrhovateľka na prax potrebovala tričká a topánky, ktoré si kúpila sama z otcových peňazí a nohavice, ktoré jej kúpila matka za cca 20,- Eur.

Navrhovateľka dostáva od otca vreckové 15,- až 20,- Eur mesačne. Od prvého ročníka brigáduje, mesačne zarobí 30,- - 40,- Eur. Zo svojich peňazí mala kúpené topánky a doplnky na stužkovú a časť z nich tiež použila na nákup látky na šaty na stužkovú.

33. Otec navrhovateľky je rozvedený. Je naďalej výlučným vlastníkom rodinného domu. Cca tretí rok pracuje ako robotník na Obecnom úrade Podbrezová. V roku 2015 dosiahol priemerný čistý mesačný zárobok 470,61 Eur, v januári 2016 449,46 Eur a vo februári 2016 440,98 Eur. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému X. Q., na ktorého sa zaviazal s účinnosťou od 01.09.2015 prispievať výživným 57,- Eur mesačne, dlžné výživné mu bolo uložené zaplatiť v mesačných splátkach po 5,- Eur, takže v súčasnosti na maloletého Matúša platí 62,- Eur mesačne. Žije sám s navrhovateľkou vo svojom dome. Je zdravý. Medzi jeho mesačné výdavky patrí inkaso 122,14 Eur, poisťné maloletému X. v Kooperatíve 10,02 Eur mesačne a v ČSOB 15,50 Eur mesačne. Do práce chodí peši. V práci si kupuje stravné lístky, za ktoré mesačne zaplatí rôzne sumy, v januári 2016 to bolo 28,26 Eur, vo februári 2016 21,98 Eur.

Spochybnil daňové priznanie matky navrhovateľky. Pri takom príjme ako matka prezentuje v daňovom priznaní je podľa neho na zamyslenie z čoho žije, či ju podporuje jej priateľ alebo rodičia.

34. Matka maloletej je rozvedená. Vlastní zariadenie krajčírkej dielne, a to 2 väčšie šijacie stroje a 3 menšie šijacie stroje. Je živnostníčkou. V roku 2014 dosiahla príjmy 3.468,90 Eur, výdavky 3.193,05 Eur, základ dane 275,85 Eur, daňová povinnosť 0. V roku 2015 dosiahla príjmy 4.468,22 Eur, výdavky 2.590,82 Eur, základ dane 1.877,40 Eur, daňová povinnosť 0. Predpokladá, že za rok 2016 bude mať rovnaké priznanie k dani z príjmu ako v roku 2015. Na čas po rozvode jej bol do osobnej starostlivosti zverený syn X., na ktorého bolo s účinnosťou od 01.09.2015 zvýšené výživné z minimálneho výživného na sumu 57,- Eur mesačne.

Tiež má plnoletého syna N. W., nar. XX.XX.XXXX, ktorý sa už osamostatnil, pracuje, býva pri priateľke. Spolu s maloletým X. býva v rodinnom dome svojich rodičov, kde sú 4 izby, kuchyňa a príslušenstvo. S rodičmi vedie spoločnú domácnosť, rodičia sú starobní dôchodcovia, na bývanie a stravovanie im prispieva sumou 150,- Eur mesačne + robí nejaké nákupy. Krajčírsku prevádzku má v Seredi. Do Serede dochádza autom, ktoré jej k dispozícii poskytol priateľ. Dochádzanie do práce ju mesačne vyjde 25,- Eur. Spolu s maloletým X. za mobily zaplatí 35,- Eur. Vlastnú mesačnú poisťku si platí 46,- Eur. Z poisťky navrhovateľky na jej účet bola vyplatená suma 830,- Eur. Podľa matky z tejto sumy zaplatila navrhovateľke vodičský kurz, zvyšok navrhovateľke nedala, mieni ich použiť na ďalšie štúdium navrhovateľky. Dňa 23.11.2015 matka uzatvorila zmluvu, z ktorej je poistená navrhovateľka a za ktorú jej mesačne platí 20,34 Eur.

Matka navrhovateľky uviedla, že nevie prečo otec nepodal návrh skôr, asi podal preto, že aj ona podala návrh na zvýšenie výživného na syna X., pretože ten nastupoval na strednú školu a jej náklady s ním boli podstatne vyššie. Nevidí dôvod, prečo by ona mala platiť vyššie výživné na dcéru. Za pomerne podstatnú skutočnosť považuje to, že žije u svojich rodičov, lebo žiť samej jej nevychádza. Na druhej strane otec maloletej žije vo vlastnom rodinnom dome. Ako živnostníčka to nemá ľahké, otec navrhovateľky by tiež mohol podnikat.

35. Zo spisu Okresného súdu Galanta zn. 16P/181/2015 súd zistil, že dňa 09.11.2015 tento súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa zvyšuje vyživovacia povinnosť otca na mal. X. Q. nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol na čas po rozvode zverený do starostlivosti matky zo sumy 27,13 Eur na sumu 57,- Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2015. Zročné výživné za obdobie od 01.09.2015 do 09.11.2015 vo výške 59,74 Eur je otec povinný zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 5,- Eur spolu s bežným výživným až do zaplataenia pod hrozbou straty výhody splátok. Okresný súd Galanta pri schvaľovaní tejto rodičovskej dohody vychádzal z príjmu otca maloletého 354,14 Eur mesačne, ktorý poberá aj daňový bonus na navrhovateľku a z príjmu matky maloletého, to je z priznania k dani z príjmu za rok 2014, kde vykázala príjem 3.468,90 Eur, výdaj 3.193,05 Eur, základ dane 275,85 Eur.

36. Vzhľadom k vykonanému dokazovaniu súd dospel k záveru, že otec navrhovateľky v čase jej maloletosti dňa 16.11.2015 podal návrh odôvodnene nakoľko od poslednej úpravy výživného na navrhovateľku rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 2P/128/2013-88 zo dňa 11.12.2013, právoplatným 27.12.2013 došlo k podstatnej zmene pomerov na strane všetkých účastníkov, najmä však na strane navrhovateľky, ktorá je o cca 3 roky staršia, začala nosiť dioptrické okuliare, končí strednú školu mimo miesta bydliska - s čím podstatne vzrástli výdavky na jej výchovu, výživu, všestranný rozvoj a starostlivosť o zdravie.

37. Zmenili sa pomery aj na strane otca navrhovateľky, ktorý v čase pôvodnej úpravy výšky výživného bol nezamestnaný, v súčasnosti pracuje - za rok 2015 dosiahol priemerný čistý mesačný zárobok 470,61 Eur, za rok 2016 - v januári 449,46 Eur a vo februári 440,98 Eur. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. X. Q. nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol na čas po rozvode zverený do starostlivosti matky, s účinnosťou od 01.09.2015 Okresný súd Galanta v konaní zn. 16P/181/2015 zvýšil otcovi výživné na neho zo sumy 27,13 Eur na 57,- Eur mesačne.

38. K zmene pomerov došlo aj na strane matky navrhovateľky, ktorá v roku 2011 dosiahla príjem z podnikania 4.102,30 Eur a v roku 2015 4.468,22 Eur, rovnaký príjem ako v roku 2015 predpokladá aj v roku 2016. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k synovi X., ktorý jej bol na čas po rozvode zverený do starostlivosti a s účinnosťou od 01.09.2015 bolo jeho otcovi zvýšené výživné na neho z 27,13 Eur na 57,- Eur mesačne.

39. Na základe zistených skutočností, v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd návrhu vyhovel a prihliadnuc na odôvodnené potreby navrhovateľky ako aj na možnosti, schopnosti jej matky a na možnosti, schopnosti, majetkové pomery a osobnú starostlivosť otca o ňu zvýšil na sumu 80,- Eur mesačne. Toto výživné súd považuje s účinnosťou od 16.11.2015 za primerané tak vzhľadom na zistené odôvodnené potreby navrhovateľky ako aj na zistené možnosti a schopnosti jej rodičov.

Matka navrhovateľky navrhuje výživné na navrhovateľku v doterajšej výške t.j. 57,- Eur, nakoľko aj otec na maloletého syna X. platí výživné v takejto výške.

Zákonná vyživovacia povinnosť rodičov k ich deťom neznamena mechanickú rovnosť výživného na obidve deti - t.j. navrhovateľku a jej brata X.. Miera potrieb týchto detí je rôzna - závisí nielen od veku, pohlavia, duševnej a fyzickej vyspelosti, schopností, zdravotného stavu, záujmov, nadania, vzdelania a aj od formy prípravy na budúce povolanie.

I keď zistené odôvodnené potreby maloletej nie sú náročné, sú skôr skromné, navrhovateľka si aj sama brigádnicke zarába, mesačne 30,- - 40,- Eur. Nie je v záujme navrhovateľky, aby ako študentka zabezpečovala si sama uspokojovanie svojich potrieb, nie je v jej záujme, aby sama svojou prácou nahrádzala chýbajúcu časť výživného. Vo svojom veku sa má plne venovať príprave na budúce povolanie. Jej brat X., ktorý je v osobnej starostlivosti matky si neprivyrába, z výživného zo strany otca ako aj matky má zabezpečené všetky odôvodnené potreby.

40. Aj odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí zo dňa 25.10.2016 v bode 18 stotožnil so záverom prvoinštančného súdu, podľa ktorého návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti matky voči dcére je dôvodný a v bode 15 uznal, že navrhovateľke od poslednej úpravy výživného na ňu podstatne vzrástli výdavky. Prvoinštančnému súdu vytkol, že nedostatočne zistil skutkový stav, ak neprihliadol na výdavky, ktoré v súvislosti so starostlivosťou o navrhovateľku poskytuje i jej matka, a to mimo určeného výživného. I napriek písomnej výzve na navrhovateľku a jej matku, ani jedna na pojednávaní dňa 02.02.2017 súdu nepreukázala, čím a v akej výške prispela matka na navrhovateľku mimo určeného výživného až na nohavice na prax v hodnote cca 20,- Eur, ktoré matka kúpila navrhovateľke pred praxou, na ktorú nastupovala 30.05.2016. Starostlivosť matky o navrhovateľku v čase jej praxe t.j. od prvého dňa, kedy navrhovateľka k matke prišla - 27.05.2016 do dovŕšenia plnoletosti navrhovateľkou - 10.06.2016 ako aj pravidelné návštevy navrhovateľky počas víkendov v domácnosti matky nepredstavujú podstatnú zmenu, majú len prechodný charakter, a preto podľa názoru súdu nemožno na ne prihliadnúť v konečnom dôsledku pri určení výšky zvýšeného výživného.

K zabezpečeniu šiat pre navrhovateľku na stužkovú došlo až po jej plnoletosti, preto súd sa nezaoberal tým, koľko skutočne stála látka na šaty pre navrhovateľku, koľko z tej sumy si uhradila sama navrhovateľka a koľko jej prispela jej matka.

Matka zrušila navrhovateľke poisťku, na svoj účet si dala vyplatiť sumu 830,- Eur, z ktorej navrhovateľke zaplatila poplatok za vodičský kurz a hoci navrhovateľka je už dospelá zvyšok jej nevyplatila. Matka navrhovateľke znovu dňa 23.11.2015 uzatvorila poisťku, na ktorú jej mesačne platí po 20,34 Eur a domáha sa započítať túto sumu na bežné výživné. Súd platenie poisťného matkou nezapočítal na výživné pre navrhovateľku, nakoľko takéto započítanie by bolo v rozpore s charakterom výživného, pretože výživné má spotrebný charakter - slúži na bežné uspokojovanie základných potrieb dieťaťa nevyhnutných pre jeho všeobecný telesný a duševný rozvoj, pre prípravu na uplatnenie sa v živote.

41. Súd zvýšil výživné na navrhovateľku s účinnosťou od 16.11.2015, t.j. odo dňa kedy jej otec, v čase jej maloletosti, doručil súdu návrh na zvýšenie výživného.

V priebehu konania sa navrhovateľka pripojila k návrhu otca na zvýšenie výživného, avšak len do jej plnoletosti. Preto súd o zvýšení výživného rozhodol len za obdobie od 16.11.2015 do 10.06.2016.

42. Za obdobie od 16.11.2015 od 10.06.2016 mala matka na výživu navrhovateľky zaplatiť spolu 543,99 Eur (alikvotná časť za november 2015 37,33 Eur + 6 mesiacov x 80,- Eur + alikvotná časť za jún 2016 26,66 Eur).

Za uvedené obdobie matka na navrhovateľku zaplatila na výživnom 387,60 Eur (alikvotná časť za november 2015 26,60 Eur + 6 mesiacov x 57,- Eur + alikvotná časť za jún 2016 19,- Eur) a kúpila jej nohavice na prax za 20,- Eur - čo je spolu 407,60 Eur. Vzhľadom na spotrebný charakter bežného výživného súd nezapočítal na výživné pre navrhovateľku sumu 20,34 Eur, ktorú od 23.11.2015 platí mesačne matka na poisťku navrhovateľke.

Rozdiel v uvedených sumách 136,39 Eur predstavuje dlh na zročnom výživnom.

Vzhľadom na zistené pomery všetkých účastníkov súd zaviazal matku tento dlh zaplatiť priamo k rukám navrhovateľky do 2 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

Právo na výživné je osobným právom dieťaťa. Výživné sa platí do rúk toho rodiča, ktorému dieťa bolo zverené, po plnoletosti do rúk dieťaťa, a to aj nedoplatky za čas pred nadobudnutím plnoletosti. O povinnosti matky uhradiť dlh na zročnom výživnom, ktorý vznikol za čas maloletosti navrhovateľky, priamo do rúk navrhovateľky súd rozhodol v súlade s platnou judikatúrou (R 18/1975).

43. Otec navrhovateľky sa v konaní domáhal vyššieho výživného späťne od 01.09.2015, v konaní však nepreukázal dôvody hodné osobitného zreteľa na späťné zvýšenie výživného, preto súd jeho návrh vo zvyšku zamietol.

44. V priebehu konania navrhovateľka dosiahla plnoletosť a pristúpila k návrhu, ktorý v čase jej maloletosti podal jej otec, avšak len v časti od podania návrhu do jej plnoletosti, od plnoletosti - 10.06.2016 návrh zobrala ho späť, preto súd konanie v tejto časti zastavil.

Od 10.06.2016 je matka povinná prispievať na výživu navrhovateľky výživným v pôvodnej výške, pred zvýšením, t.j. 57,- Eur.

45. Matka maloletej si na pojednávaní dňa 07.04.2016 uplatnila nárok na náhradu trov konania vo výške 50,- Eur. Tento nárok jej súd nepriznal. V zmysle citovaného ustanovenia § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania a súd v konaní ani nezistil dôvody, pre ktoré by priznanie náhrady trov konania matke navrhovateľky bolo spravodlivé.

46. Súd dáva do pozornosti navrhovateľky, že zákonná povinnosť rodičov plniť si vyživovaciu povinnosť k deťom vzniká narodením a trvá do času, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť. Schopnosť samostatne sa živiť znamená, že dieťa je schopné samostatne uspokojovať všetky svoje potreby, a to hmotné, kultúrne a ďalšie vrátane bytových, teda, že dieťa má už určitý trvalý príjem, z ktorého uhradza svoje potreby. Veková hranica 18 rokov je podľa Zákona o rodine významná z hľadiska procesného - do plnoletosti dieťaťa možno konanie o určenie výživného začať aj bez návrhu účastníka, kým po dovŕšení plnoletosti bude začaté len na návrh a tiež z hľadiska oprávnenosti nároku, nakoľko okrem výživného pre maloleté dieťa výživné pre plnoleté dieťa nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od dňa jeho doručenia, písomne na Okresný súd Brezno.

Podľa § 363 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP"), v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa § 62 ods. 1 CMP aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 376 ods.1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.